

Томуугийн олон улсын тандалт: тогтвортой байдлыг хангах хөтөлбөр

Томас Родригес,
АНУ-ын Өвчний Хяналт Сэргийлэлтийн Төв
(CDC-ӨХСТ)

ӨХСТ-ийн Томуугийн олон улсын хөтөлбөр, 2004-2008

- **Зорилго** – Шувууны томуугийн хүний өвчлөл болон цартахлын шинэ вирусээр үүсгэгдсэн дэгдэлтийг эрт илрүүлж, хариу арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд дэлхий нийтийн хүчин чармайлтыг эрчимжүүлэх
- **Үйл ажиллагаа**
 - Тухайн улс орнууд/ агентлагуудад шувууны томуу болон ЦТББ-ын бэлтгэл ажилд дэмжлэг үзүүлэх
 - Тандалтын хүчин чадлыг өргөжүүлэн бэхжүүлэх
 - Лабораторийн чадавхыг сайжруулах
 - Яаралтай хариу арга хэмжээний чадавхи бий болгоход туслах
 - Дэмжлэг, зөвлөгөө, мөн шийдвэрлэх мөчид судалгааны хөтөлбөрөөр хангах
 - Улс орнуудад менежментийн төсөл хэрэгжүүлж дэмжлэг үзүүлэх

ӨХСТ-ийн ОУ-ын хөтөлбөрийн зорилтууд 2010-2015

Зорилт 1: Томуугийн шинэ вирусийн халдварыг хурдан илрүүлж, зөв баталгаажуулж, үр дүнтэй арга хэмжээ авснаар болзошгүй цартахлын аюулыг бууруулах

Зорилт 2. Томуу өвчний сэргийлж болох дарамтыг урьдчилан тооцоолж, вакциныг хэрэглэж эхлэхдээ нотолгоонд суурьлаж шийдвэр гаргах.

Зорилт 3. Вакцины үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлэх, улирлын томуу болон цартахлаас сэргийлэх ажилд ахиц дэвшилт нэвтрүүлэх

ОУ-ын хөтөлбөрийн зорилгууд

Харилцан хамаарал – бэлэн байдал, амьсгалын замын өвчин, биоаюулгүй болон хүний томуугийн сэргийлэлт -- эдгээр нь өөр хоорондоо харилцан уялдаатай

Co-primary importance Хамтын санаачлага чухал

Улирлын томууг тогтвортой бууруулах бүх боломжууд – анхаарал төвлөрүүлэх, тодорхой хүчин чармайлт гаргах

Шувууны томуутай тэмцэх хүчин чадлыг бэхжүүлэх дэлхий нийтийн стратеги: Үйл ажиллагаа, дэмжлэг

- ТҮТ-үүдтэй шууд 2 талын санхүүжилт 2004 оноос эхэлж одоо 39 оронд хэрэгжиж байна .
- Support for Global Disease Detection (GDD) sites, Global Aids Program sites, NAMRU2 & 3
- ДЭМБ-ын төв, Бүсийн төвүүдтэй хамтын ажиллагаа
- Хувь хүмүүс
 - ДЭМБ-ын зуучлагчид (WHO seconded)
 - ЭМЯ-д зөвлөх ажиллуулах
 - Бусад USG агентлагуудад , тухайлбал NAMRU байгууллагуудын төсөвт шингээж тусгаж өгөх
- АНУ-ын ӨХСТ-өөс богино хугацааны техникийн тусламж
 - Тандалтын бэхжүүлэх
 - Сургалт: Яаралтай хариу арга хэмжээ, Лаборатори
 - Цартахлын бэлэн байдлын төлөвлөлт
 - Өвчний тархалтын хязгаарлан барих, дэгдэлтийн хариу арга хэмжээ

Шувууны томууг тандан хянах чадавхыг бэхжүүлэх дэлхий нийтийн стратеги: Зарчмууд

- Тогтвортой даац бүхий чадавхийг бий болгох Build sustainable capacity
- ДЭМБ-ын гишүүн 99 оронд байгаа 130 ТҮТ-ийн бүрэлдэхүүнтэй ажилладаг ДЭМБ-ын ТТГС –ний чадавхид дэмжлэг үзүүлэх
- ӨХСТ болон бусад талбарт USG хөрөнгө оруултын талаар хамтран ажиллах
- Улс орны, бүсийн болон дэлхий нийтийн үйл ажиллагааны тэгш байдлыг хангах
- USG стратегийн хувьд -3 тулгуур багана байдаг
 - Бэлэн байдал ба харилцаа холбоо, тандалт, хариу арга хэмжээ
- Улирлын томуу, цар тахал бусад онц аюултай өвчнүүдийн үед ажиллах болон ОУ-ын ЭМД-ийг хэрэгжүүлэх ажлыг тухайн улс оронд хийж гүйцэтгэх үндсэн суурь хүчин чадлыг бэхжүүлэхийг чухалчлах

Хоёр талт хамтын ажиллагааны гэрээний зорилгууд

- ДЭМБ-ын ТТГС-г сайжруулах зорилгоор улс оронд дотоодын тандалтын сүлжээ байгуулан хөгжүүлэх ажлыг санхүүжүүлэх
- ДЭМБ-ын хамтын ажиллагаанд техникийн туслалцаа үзүүлэх
- Тухайн улс орны газар нутгийг өргөн хамруулж тандалтын сүлжээг нь өргөжүүлэх
- Вирус судлалын болон эпидемиологийн тандалтын нэгдмэл байдлыг хангахад дэмжлэг өгөх
- Улс орнуудад томуугийн шинэ вирус илрүүлэх, түүний тархалтыг тодорхойлох, ДЭМБ-тэй мэдээлэл солилцох хүчин чадлыг сайжруулах
- Амьтны болон хүний эрүүл мэндийн байгууллагуудын хамтын ажиллагааг эрчимжүүлэх

ӨХСТ-ийн ОУ-ын томуугийн стратеги

Эцсийн Зорилго нь: Дэлхий нийтэд томуугаас шалтгаалсан өвчлөл, нас баралтыг бууруулах

Зорилго 1

Үр дүнтэй хяналт үнэлгээ, нотолгоонд суурьлан томуу өвчнийг хянах, сэргийлэх дэлхий нийтийн тандалтын чадавхийг бүрдүүлэх

Зорилго 2

Улирлын томуу, шинэ болон цартахлын вирусийн дэлхий нийтийн үр дагаврыг бууруулах

Чадавхи
бүрдүүлэх

Мэдээлэл
цуглуулах

Мэдээлэх

Шийдвэр
гаргах

Ирээдүйн зорилго

- Хамтын гэрээний эхний шатанд хийсэн ажлаа тогтвортой үргэлжлүүлэх төлөвлөгөө гаргах
- ДЭМБ-ын хамтын ажиллагаанд оролцох чадавхи бүрдүүлэхэд нь бусад олон улс орнуудад нь дэмжлэг үзүүлэх
- Өвчлөлийн мэдээнд дүн шинжилгээ хийж өвчний дарамт болон бүс нутгийн нөлөөг тодорхойлоход туслах
- Томуугийн вакцины үр нөлөөг судлах зорилтот судалгааг янз бүрийн хувилбараар хийх
- Вакцин хэрэглэх үндэслэлийг тодорхойлж, бодлого боловсруулах

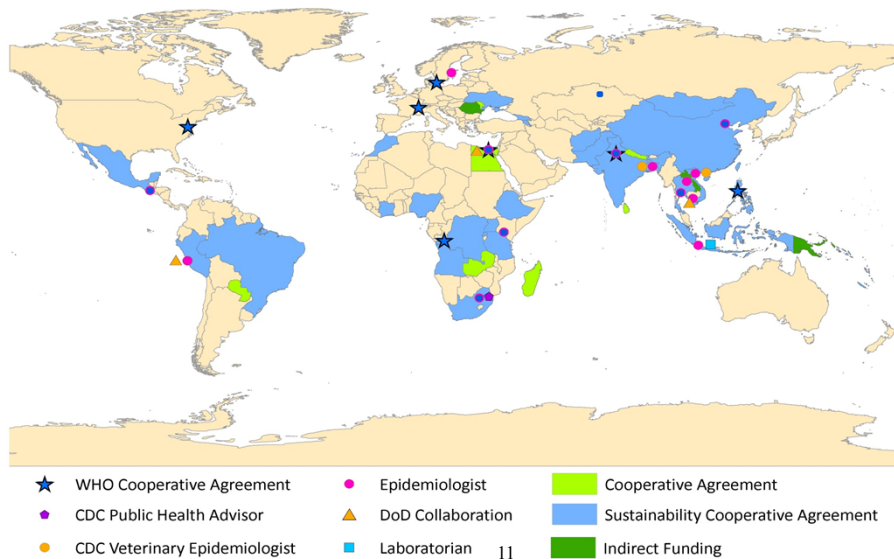

Хамтын ажиллагааны гэрээний 3 хэлбэр

- Улс оронд болон бүс нутагт үндэсний чадавхи бүрдүүлэхэд чиглэж ажиллана
- Чадавхи бүрдүүлэх хамтын ажиллагааны гэрээ— эхний 5 жилийн төсөл нь лабораторийн болон эпидемиологийн тандалтын тогтолцоог бий болгох
- Тогтвортой хөгжүүлэх хамтын ажиллагааны гэрээ — 2 дахь 5 жилд. Эхний 5 жилд хийж бүтээсэн суурин дээрээ дараагийн 5 жилд улам бэхжүүлэн тогтвортой ажиллах төлөвлөгөө гаргах
- ДЭМБ – SPC –чадавхи бүрдүүлэх, сургалт, тандалтын чиглэлээр бүс нутагт тулгамдсан ажлуудад туслах

2011 Influenza Cooperative Agreements

Тогтвортой хөгжүүлэх хамтын ажиллагааны гэрээ

- Дараагийн 5 жилийн дэмжлэг (төсөл)
- Эхний 5 жилийн ажлыг хянан дүгнэлт хийх
 - **Rightsize**
- Мэдээний боловсруулалт ба хэвлүүлсэн байдал
- ӨХСТ-ийн санхүүжилт зогсоход тандалтын цаашид тогтвортой үргэлжлүүлэх 5 жилийн төлөвлөгөө
 - Хийгдэж байгаа техникийн туслалцаа
 - Судалгаа болон бусад үйл ажиллагааны шилжилтийн боломж
- 5 жилийн дараа дахин хяналт үнэлгээ хийх
- Хэвлүүлсэн эсэх?

CDC

Тогтвортой хөгжүүлэх хамтын ажиллагааны хөтөлбөрийн дэмжлэг

- Хамтын ажиллагааны гэрээ**
 - Үнэлгээний асуумж**
 - 5 жилийн төлөвлөгөөнд техникийн туслалцаа**
 - Өвчний ачааллын/ дарамтын судалгааг хийхэд дэмжлэг үзүүлэх **
 - Хэвлэн нийтлэхэд дэмжлэг өгөх
- Томуугийн урвалж оношлуурын нөөц/агуулах**
- Хийгдэж байгаа сургалтуудыг хэрэгцээ шаардлагад нийцүүлэх
 - Төсөвийн менежмент, лабораторийн удирдлагыг эрчимжүүлэх, мэдээний боловсруулалтыг сайжруулах
- Бүсийн болон ОУ-ын хэмжээний уулзалтуудыг дэмжих
- ДЭМБ ба Бүсийн хамтын ажиллагааг дэмжих

Тогтвортой байдлыг хангах үндсэн хүчин зүйлүүд

- Эхний 5 жилд хийсэн ажлын бодит ололт, үр дүн
- Хамтын ажиллагааны гэрээнд ажиллах болон түүнийг хүлээж авах чадвар
- Төр засгийн талаас
 - Тухайн улс орны ЭМЯ нь томуугийн тандалтыг үргэлжлүүлэн хийх сонирхолтой байх
 - Томуугийн тандалт нь улс орны тандалтын зорилгод нийцсэн
 - Цаашид ЭМЯ нь дэмжлэг үзүүлж томуугийн тандалтыг тогтвортой явуулах үүрэг хүлээх
- Сурталчилгаа— бидний бий болгосон энэ тандалтын тогтолцоо нь маш чухал гэдгийг сурталчилах
- Амьсгалын замын өвчний хөтөлбөрүүд, биотерроризмын төлөвлөгөө, лабораторийн биоаюулгүй ажиллагаатай уялдуулах

Төлөвлөгөө боловсруулах хэрэгцээ/шаардлага

- Дараагийн 5 жилд төсөл зогсоно
- Төсөл зогсоход тандалтыг тогтвортой үргэлжлүүлэн хийх
- Өнгөрсөн 5 жилийн мэдээллүүдийг ашиглаад төсөл зогсоход бэлтгэх төлөвлөгөө зохиох
- Зорилгоо нягтлах, ЭМЯ-наас цаашид санхүүжүүлэх бодлого хамгийн чухал
- 7 хоногийн мэдээг гаргаж, хэвлүүлэх ДЭМБ-д мэдээлэх, --
-өөрсдийн энэ мэдээгээ хэрэглэх, хэрэгцээ шаардлагаа тодорхойлох
- Та бүхэнд бүх арга хэрэгсэл бэлэн— Төслийн ажилтан бол та бүхний найз

Төсөвийн талаар

- Төсөвийн менежментийг сайжруулах
- Төслийн ажилтантайгаа хамтран ажиллах
- Хөтөлбөрийнхөө төлөвлөгөөг сайн хийгээд энэ санхүүжилтээр зорилгодоо хүрч чадах эсэхээ сайн магадлаарай
- Санхүүжилт олгох шийдвэр гаргахдаа харгалзах зүйл
– Ахиц дэвшил, санхүүжилтийг хүлээн авах чадвар, зорилгодоо хир нийцэж байгаа
- 5 жилийн дараа төсөл зогсоход тандалтын ажлыг тогтвортой үргэлжлүүлэх чадвар зэргийг харгалзан үзнэ

Техникийн туслалцаа

- Бүсийн болон ОУ-ын сургалт, уулзалтуудад үзүүлэх дэмжлэгээ үргэлжлүүлнэ
- Лаборатори, тандалт, өвчний дарамтыг судлах ажилд техникийн тусламжаа үргэлжлүүлэнэ
- ПГУ-ын праймер болон баусад урвалжийн тусламжаа үргэлжлүүлнэ
- ОУ-ын хэмжээнд ачаа тээш зөөвөрлөхөд үзүүлэх тусламж хэвээр үргэлжилнэ

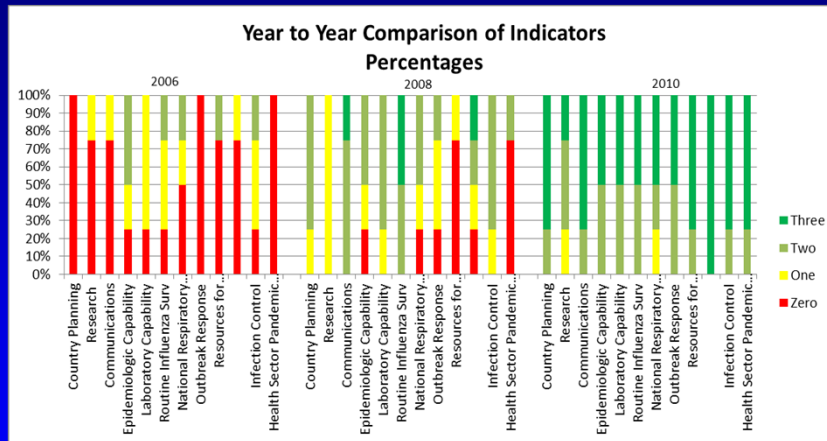

Хяналт, үнэлгээ: Бэлэн байдал, хариу арга хэмжээний үндэсний чадавхи

- 2012 оны мэдээлэл цуглуулах ажиллагаа 3-р шатандаа орж байна
- Мэдээ нь 2 чухал зүйлд хэрэглэдэг, МАШ ЧУХАЛ
 - Бэлтгэл ажлын явц болон тухайн улс оронд сайруулахаар байгаа ажлын чиглэлийг тогтооход тус болдог
 - Цугларсан мэдээг та нарын хэрэгжүүлсэн төсөл дэлхий нийтийн ТЦТББ-д оруулсан хувь нэмрийн нотолгоо болгон харуулахад хэрэглэдэг
- Мэдээлэл нууц
- Та бүхний мэдээлэл, ажлын гүйцэтгэл нь бидний санхүүгийн болон техникийн тусламж үр дүнтэй байгааг бидэнд харуулна

Жил, жилийн харьцуулсан үзүүлэлтүүд /хувиар/

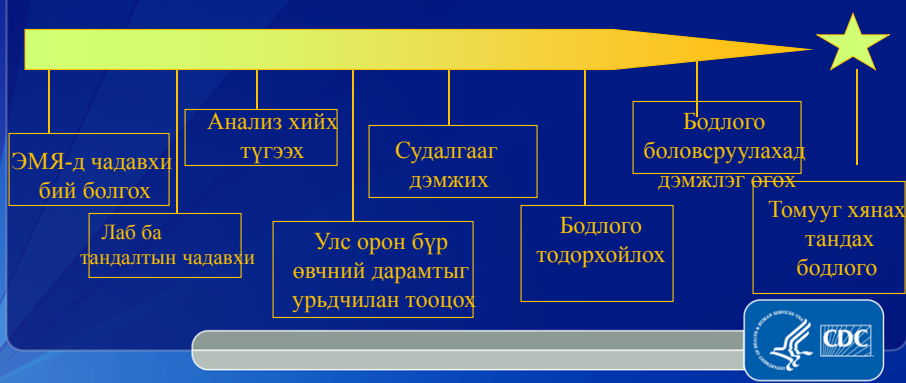
19

ӨХСТ-ийн Томуугийн хөтөлбөр

Зорилго:

- 1) Болзошгүй цартахлын аюулыг бууруулах—шинэ вирусийг хурдан илрүүлэх, баталгаажуулах, үр ашигтай хариу арга хэмжээ авах
- 2) Өвчний сэргийлж болох дарамтыг урьдчилан тооцоолж, вакцин нэвтрүүлэх шийдвэрийг нотолгоонд суурилж гаргах

Баярлалаа !

